

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی	
عنوان جلسه: کمیته کارشناسی "شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی"	
روز: دوشنبه	تاریخ: ۱۴۰۴/۰۱/۲۵
حاضرین در جلسه آقایان: عسگری-پور کاظم-ایرجی-روحانی-برزگر-غضنفری-نبوی-نباتیان-تشکری-توکلی زاده خانم ها: محمدی-محروقی-قدوسی-رشیدی	
دستور جلسه: مشکلات فعالان اقتصادی در سامانه جدید تأمین اجتماعی برای ارسال لیست بیمه شاغلین و لزوم اجرای ماده ۳۶ قانون تأمین اجتماعی	
روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۵ جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بجنورد برگزار گردید. در این جلسه سرکار خانم محروقی، معاون محترم مجامع و شوراهای اتاق بازرگانی با بیان اینکه موضوع ماده ۳۶ بر اساس درخواست و پیگیری شورای گفتگوی مرکز به جهت فراوانی موضوع در دستور کار این جلسه قرار گرفته است. ایشان افزودند: در ماده ۳۶ قانون تأمین اجتماعی به صراحت اعلام شده است، کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تقدیم نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصا مسئول پرداخت آن خواهد بود تاخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. سرکار خانم محروقی ادامه دادند: نکته ی مهمی که بیمه شوندگان با آن مواجه هستند اینست که گاهی به دلایلی که کارفرما امکان ارسال لیست بیمه را به تأمین اجتماعی ندارد، بیمه شدگان امکان استفاده ندارند از مزایای عمومی بیمه را ندارند. جناب آقای نبوی نماینده محترم اداره کل تأمین اجتماعی استان خراسان شمالی ضمن بیان وضعیت صندوق های بیمه تأمین اجتماعی و مشکلات حاصل از مطالبات دولتی افزودند: همه جوامع و کشورها بخشی از درآمد خود را صرف بازتوزیع و مخارج رفاهی، سلامت و بازنشستگی می کنند. به عنوان مثال در اتحادیه اروپا متوسط نسبت مخارج رفاهی کشورها به تولید ناخالص داخلی آنها برای سال ۲۰۲۲ حدود ۲۰ درصد بوده که از این میان ۱۵ درصد به مخارج رفاهی مستمری (مستمری بازنشستگی، بازماندگان و زکرافتادگی) و بحث سلامت و بیماری اختصاص داشته است. البته این نسبت بسته به ساختار تاریخی، نهادی، فرهنگی، اقتصادی و جمعیتی کشورها متفاوت است. در ایران مصارف سازمان تأمین اجتماعی ۵۹۰ همت و بودجه رفاهی دولت ۵۴۵ همت برای سال ۱۴۰۲ است که در مقایسه با تولید ناخالص داخلی این سال برابر ۱۷۸۹۵ همت، نسبتی حدود ۶.۳ درصد را تشکیل می دهد و می توان تصور کرد که این نسبت با احتساب مصارف دیگر صندوق های بازنشستگی حداکثر به ۱۰ درصد برسد. جناب آقای روحانی رئیس محترم انجمن پیمانکاران استان خراسان شمالی با اشاره به ماده (۳۶) قانون تأمین اجتماعی گفتند: تاخیر در پرداخت حق بیمه آن رافع مسئولیت و تعهدات تأمین اجتماعی در قبال بیمه شده نخواهد بود. از آنجا که رسالت اصلی سازمان ارائه خدمات به بیمه شدگان است، لذا این اقدام مغایر با اهداف سازمان و مفاد ماده مذکور قلمداد می گردد.	

یشان تصریح کردند: به موجب ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی، کارفرما مکلف است حق بیمه هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان بپردازد. لذا کاهش مهلت پرداخت در نرم افزار لیست هوشمند مغایر با ماده مذکور است.

با توجه به شرایط نامطلوب حاکم در حوزه کسب و کار این اقدام سازمان یک مانع جدی برای فعالان اقتصادی بوجود آورده است. همچنین ضمن اظهار گلایه از عملکرد نرم افزار و سامانه مربوطه گفتند: عملکرد این نرم افزار مغایر با مواد (۲) و (۳) و آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار نیز محسوب می شود.

یشان علت اصلی مشکلات در حوزه بیمه تأمین اجتماعی را آیین نامه اجرایی هیأت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه و آیین نامه مالی و معاملاتی اعلام کردند و افزودند: تنها راه کاهش مشکلات اصلاح ترکیب هیات امنای این سازمان است و اگر به روال گذشته مدیریت شود سهم بخش خصوصی در مطالبات بیشتر و اثر بخش تر خواهد بود.

سرکار خانم محمدی از اعضای محترم شورا با اظهار اینکه اختلالات فراوانی در حوزه بازرسی تأمین اجتماعی وجود دارد افزودند: در زمان بازدید بازرس تأمین اجتماعی از محل واحد تولیدی، گزارشاتی بی اساس اعلام شده که ماههاست برای حل مشکلات پیش آمده به دنبال کاهش آن می باشیم.

جناب آقای نباتیان نماینده محترم اداره کا، تعاون و رفاه اجتماعی با بیان اینکه بسیاری از کارگران با مشکل عدم استفاده از خدمات بیمه به دلیل عدم ارسال لیست بیمه شدگان به از طرف کارفرما، مواجه هستند، افزودند: اگرچه امار دقیقی از بیمه شدگان معترض به عدم اجرای ماده ۳۶ قانون مذکور وجود ندارد ولی مراجعات متعددی در کارگروه های کارگری وجود دارد.

در ادامه نمایندگان محترم دستگاه های اجرایی حاضر در جلسه، اعم از دادگستری، اقتصادی و دارایی نظرات و پیشنهادات خود را طرح و اعلام نمودند.

مصوبات:

- مقرر گردید اداره کل تأمین اجتماعی مواردی را که بصورت مصداقی در جهت اجرای ماده ۳۶ اعلام می گردد، مورد بازبینی و پیگیری قرار دهد.
- اداره کل تأمین اجتماعی ساز و کار مناسبی جهت اجرای پیشنهادات ذیل فراهم نماید.
۱. رفع مشکلات سامانه: سازمان تأمین اجتماعی باید با ارائه آموزش های عملی، پشتیبانی فنی قوی و رفع باگ های سامانه، بستر مناسبی برای کارفرمایان فراهم کند
 ۲. تعلیق جرائم در دوره گذار: تا زمان تثبیت عملکرد سامانه، جرائم تأخیر ارسال لیست بیمه باید متوقف یا کاهش یابد.
 ۳. اجرای کامل ماده ۳۶: سازمان تأمین اجتماعی باید با نظارت بیشتر، از اجرای این ماده اطمینان حاصل کند تا حقوق بیمه شدگان و کارفرمایان به صورت متعادل رعایت شود.
 ۴. گفت و گو با تشکل های اقتصادی: برگزاری جلسات با اتحادیه ها و اتاق های بازرگانی برای دریافت بازخورد و اصلاح رویه ها ضروری است.
 ۵. بر اساس آیین نامه اجرایی هیأت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه و آیین نامه مالی و معاملاتی دبیرخانه هیأت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه، در ماده ۲- هیأت امناء براساس ماده واحده و قانون ساختار، مرکب از تعداد (۹) نفر افراد واجد شرایط مقرر در تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون ساختار می باشد. در نتیجه پیشنهادات ذیل جهت اصلاح و کاهش مشکلات لحاظ گردد:

- ۱- ترکیب هیئت امناء و نمایندگی ذینفعان - تعادل نمایندگی: تضمین حضور متوازن نمایندگان کارگران، کارفرمایان، دولت، و کارشناسان مستقل (مانند اقتصاددانان و حقوقدانان).
- عضویت مبتنی بر تخصص: اختصاص بخشی از کرسیها به افراد با سابقه در حوزههای مدیریت ریسک، سرمایه
- ۲- شفافیت و انتشار اطلاعات - افشای عمومی گزارشات مالی: الزام به انتشار منظم گزارشهای مالی، صورتهای بودجه، و نتایج حسابرسیهای مستقل در وبسایت سازمان.
- انتشار صورتجلسات: انتشار خلاصههای از تصمیمات هیئت امناء و مباحث کلیدی جلسات (با حفظ محرمانه بودن اطلاعات حساس).
- ۳- ایجاد سامانه شکایات آنلاین: ایجاد سامانه الکترونیکی برای ثبت شکایات و پیگیری شفاف آنها توسط ذینفعان. گذاری، و حقوق اجتماعی.
- ۴- مدیریت تعارض منافع - افشای تعارض منافع: الزام اعضا به ارائه اعلامیه کتبی درباره منافع شخصی/خانوادگی مرتبط با تصمیمات هیئات.
- محروریت از رأی گیری: ممنوعیت مشارکت در تصمیماتی که عضو بهطور مستقیم ذینفع است.
- ۵- مشارکت عمومی و نظارت مردمی - جلسات عمومی: برگزاری حداقل دو جلسه سالانه با حضور نمایندگان سندیکاها، انجمنهای صنفی، و رسانهها.
- ۶- شورای مشورتی: تشکیل شورایی متشکل از جامعه مدنی و دانشگاهیان برای ارائه پیشنهادات به هیئت امناء. ۵. اصلاح سازوکارهای مالی -
- چارچوب سرمایه گذاری امن: تدوین دستورالعملهای دقیق برای سرمایهگذاری منابع (مانند ممنوعیت سرمایهگذاری در پروژههای برریسک یا غیرمولد).
- ۷- حاکمیت شرکتی: الزام به رعایت استانداردهای بین المللی نظیر ISO ۲۷۰۰۱) مدیریت ریسک فساد
- ۸- نظارت و پاسخگویی - حسابرسی مستمر: انجام حسابرسی داخلی و خارجی سالانه توسط نهادهای مستقل و انتشار نتایج. -
- بررسی عملکرد اعضا: ارزیابی سالانه عملکرد اعضا بر اساس شاخصهای کمی و کیفی (مانند مشارکت در جلسات و کیفیت تصمیمات).
- ۹- توسعه ظرفیت اعضا - دورههای آموزشی اجباری: برگزاری کارگاههای آموزشی در حوزههای حاکمیت شرکتی، حقوق تأمین اجتماعی، و مدیریت مالی. - استفاده از مشاوران بینالمللی: همکاری با سازمانهایی مانند ILO (سازمان بینالمللی کار) برای بهروزرسانی دانش فنی.
- ۱۰- فناوری و نوآوری - دیجیتالیسازی فرآیندها: پیادهسازی سیستم رایگیری الکترونیک و آرشیو اسناد دیجیتالی برای کاهش خطای انسانی. - پلتفرم نظرسنجی: ایجاد اپلیکیشن یا سامانه برای دریافت بازخورد مستقیم از بیمهشدگان درباره خدمات.
- ۱۱- بازنگری دورههای آییننامه - بررسی هر ۳ سال یکبار: تشکیل کمیته ویژه متشکل از اعضای هیئت و کارشناسان خارجی برای بهروزرسانی آییننامه بر اساس تحولات قانونی و اجتماعی
- ۱۲- تضمین حقوق ذینفعان - دسترسی عادلانه به خدمات: تأکید بر لزوم کاهش نابرابری در برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی بهویژه برای زنان، روستاییان، و کارگران غیررسمی). -
- تشکیل کمیته اخلاق حرفهای: نظارت بر رعایت حقوق ذینفعان و رسیدگی به تخلفات اداری.

جمع بندی : مشکلات سامانه جدید تأمین اجتماعی و تأخیر در اجرای ماده ۳۶، فشار مضاعفی بر فعالان اقتصادی وارد کرده است. برای حل این چالش‌ها، همکاری بین سازمان تأمین اجتماعی، تشکلهای کارفرمایی و دولت ضروری است تا با اصلاح فرآیندها، از سیب به تولید و اشتغال جلوگیری شود.